

Obvestilo Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev

(2008/C 155/02)

To obvestilo nadomešča obvestilo Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev (UL C 71, 11.3.2000, str. 14).

1. UVOD

1.1 Ozadje

To obvestilo dopolnjuje politiko Komisije do državnih pomoči, dodeljenih v obliki poroštev, njegov namen pa je posredovati državam članicam podrobnejše smernice o načelih, na katerih namerava Komisija utemeljiti svojo razlago členov 87 in 88 ter njuno uporabo za državna porošstva. Ta načela trenutno določa Obvestilo Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev⁽¹⁾. Izkušnje, pridobljene z uporabo tega obvestila od leta 2000 kažejo, da bi bilo treba ponovno proučiti pristop Komisije na tem področju. V tej zvezi želi Komisija opozoriti na primer na svojo nedavno prakso pri različnih posebnih odločbah⁽²⁾ glede potrebe po posamičnem ocenjevanju tveganja izgub v zvezi z vsakim poroštvom v primeru shem. Komisija želi dodatno poskrbeti za čim večjo preglednost svoje politike na tem področju ter zagotoviti predvidljivost svojih odločitev in enako obravnavo. Komisija želi zlasti majhnim in srednje velikim podjetjem (v nadaljnjem besedilu „MSP“) ter državam članicam zagotoviti „varen pristan“ in glede na finančno bonitetno oceno določenega podjetja vnaprej določiti najnižjo premijo, ki jo je treba zaračunati za državno porošstvo, da se slednje ne bo štelo za državno pomoč v okviru obsega uporabe člena 87(1) Pogodbe ES. Nasprotno pa lahko morebitna razlika med zaračunano in najnižjo premijo pomeni, da porošstvo vsebuje element pomoči.

1.2 Vrste poroštev

Najbolj običajna oblika poroštev je povezana s posojilom ali drugo finančno obveznostjo, ki jo posojilodajalec sklene s posojilodajalcem; dodelijo se lahko kot posamezna porošstva ali v okviru poroštenih shem.

Obstajajo lahko različne oblike poroštev glede na njihovo pravno podlago, vrsto zajete transakcije, trajanje itd. Porošstva so lahko v naslednjih oblikah (seznam ni popoln):

- splošna porošstva, tj. porošstva, zagotovljena podjetjem kot takim v nasprotju s poroštv, ki so povezana z določeno transakcijo, ki je lahko posojilo, naložba zasebnega kapitala itd,
- porošstva, ki jih zagotavlja določen instrument v nasprotju s poroštv, ki so povezana s statusom samega podjetja,
- porošstva, ki se zagotovijo neposredno, ali zavarovanje poroštev, ki se zagotovi poroku prve stopnje,
- neomejena porošstva v nasprotju s poroštv, ki so omejena na znesek in/ali trajanje: Komisija kot pomoč v obliki porošstva obravnava tudi ugodnejše pogoje financiranja, ki jih pridobijo podjetja, katerih pravna narava izključuje stečaj ali druge postopke plačilne nesposobnosti, ali zagotavlja izrecno državno porošstvo ali državni prevzem izgube. Enako velja za državni odkup deleža v podjetju, če se sprejme neomejena odgovornost namesto običajne omejene odgovornosti,
- porošstva, ki jasno izvirajo iz pogodbenih virov (kot npr. uradne pogodbe, priporočilna pisma) ali iz drugega pravnega vira v nasprotju s poroštv, ki so težje prepoznavna (kot npr. spremni dopisi, ustni dogovori), pri čemer je obseg zavarovanja, ki ga porošstvo lahko nudi, verjetno različen.

⁽¹⁾ UL C 71, 11.3.2000, str. 14.

⁽²⁾ Na primer: Odločba Komisije 2003/706/ES z dne 23. aprila 2003 za sheme pomoči izvedene v Nemčiji z naslovom „Poroštvene sheme zvezne dežele Brandenburg za leti 1991 in 1994“ (Državna pomoč št. C 45/98 (prej NN 45/97) (UL L 263, 14.10.2003, str. 1); odločba Komisije z dne 16. decembra 2003 o poroštenih shemah in financiranju ladjedelništva – Nemčija (N 512/03) (UL C 62, 11.3.2004, str. 3); Odločba Komisije 2006/599/ES z dne 6. aprila 2005 o shemi pomoči, ki jo Italija namerava izvesti za financiranje ladjedelništva (UL L 244, 7.9.2006, str. 17).

Zlasti v slednjem primeru je pomanjkanje ustreznih pravnih ali računovodskih zapisov pogosto vzrok zelo slabe sledljivosti. To velja za prejemnika in državo ali javni organ, ki poroštvo zagotavlja, in posledično tudi za informacije, dostopne tretjim strankam.

1.3 Zgradba in obseg obvestila

V tem obvestilu:

- (a) „poroštvena shema“ pomeni vsak instrument, na podlagi katerega se lahko, ne da bi bili potrebni nadaljnji izvedbeni ukrepi, zagotovijo jamstva podjetjem, ki izpolnjujejo določene pogoje glede trajanja, zneska, zadevne transakcije, vrste ali velikosti podjetja (kot so na primer MSP);
- (b) „posamezno poroštvo“ pomeni vsako poroštvo, ki se zagotovi podjetju in se ne podeli na podlagi poroštvene sheme.

Oddelka 3 in 4 tega obvestila sta namenjena neposredni uporabi za poroštva, ki so povezana z določeno finančno transakcijo, kot je posojilo. Po mnenju Komisije je zaradi pogostosti in dejstva, da je poroštva navadno mogoče številčno ovrednotiti, treba predvsem v teh primerih ugotoviti, ali pomenijo državno pomoč ali kaj drugega. njihovo.

Ker je v večini primerov transakcija, ki jo zajema poroštvo, posojilo, se bo obvestilo še naprej sklicevalo na glavnega prejemnika poroštva, kot „posojilojemalca“, na organ, katerega tveganje se zmanjšuje z državnim poroštvom pa kot na „posojilodajalca“. Namen uporabe teh dveh izrazov je tudi olajšati razumevanje načela, na katerem temelji to besedilo, saj so osnovni pojmi o posojilu splošno poznani. Vendar to ne pomeni, da se oddelka 3 in 4 uporabljata samo za poroštva za posojila. Uporabljata se namreč za vsa poroštva s podobnim prenosom tveganja, kot npr. naložba v obliki lastniškega kapitala pod pogojem, da se upošteva obseg zadevnega tveganja (morda vključno z manjkajočim zavarovanjem s premoženjem).

Obvestilo velja za vse gospodarske sektorje, vključno s kmetijstvom, ribištvom in prometom, ne glede na posebna pravila, ki veljajo za poroštva za zadevne sektorje.

To obvestilo se ne uporablja za poroštva na izvozna posojila.

1.4 Druge vrste poroštev

Kadar nekatere vrste poroštev (glej točko 1.2) zajemajo prenos tveganja na poroka ter kadar ne kažejo ene ali več posebnih lastnosti iz točke 1.3, npr. poroštva za zavarovanje, je treba izvesti analizo vsakega primera posebej, pri kateri se po potrebi uporabljajo primerni oddelki ali metode, opisani v tem obvestilu.

1.5 Nevtralnost

To obvestilo se uporablja brez poseganja v člen 295 in torej ne posega v predpise o sistemu lastništva v državah članicah. Stališče Komisije do javnega ali zasebnega lastništva je nevtralno.

Zlasti zgolj dejstvo, da je lastništvo podjetij v veliki meri v javni lasti, samo po sebi ne pomeni državnega poroštva, če elementi poroštva niso eksplicitno ali implicitno izraženi.

2. UPORABA ČLENA 87(1)

2.1 Splošne pripombe

Člen 87(1) Pogodbe ES navaja, da je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdržljiva s skupnim trgov, kolikor vpliva na trgovino med državami članicami.

Ta splošna merila veljajo tudi za poroštva. Enako kot druge oblike morebitne pomoči pomenijo državno pomoč tudi neposredna poroštva države, in sicer državnih, regionalnih ali lokalnih organov, ter poroštva, ki jih odobrijo drugi organi pod nadzorom države, kot so podjetja, in ki se lahko pripišejo organom oblasti ⁽³⁾.

V izogib vsakršnim dvomom je treba izraz „državna sredstva“ opredeliti v povezavi z državnimi poroštvi. Ugodnosti državnega poroštva izhajajo iz tega, da tveganje, povezano s poroštvom, nosi država. Tovrstni državni prevzem tveganja se navadno poplača z ustrezno premijo. Kadar se država odpove celotni takšni premiji ali njenemu delu, to pomeni ugodnost za podjetje ter zmanjšanje državnih prihodkov. Tudi če se izkaže, da država v okviru poroštva ne izvrši nikakršnih plačil, gre lahko vseeno za državno pomoč po členu 87(1). Pomoč je dodeljena v trenutku izdaje poroštva in ne v trenutku njegove uveljavitve oziroma izvršitve plačil pod pogoji poroštva. Ali to poroštvo pomeni državno pomoč ali ne, in če jo, kolikšen je lahko znesek te pomoči, je treba oceniti v trenutku izdaje poroštva.

V zvezi s tem Komisija poudarja, da presoja v skladu s pravili o državni pomoči ne določa vnaprej, ali je posamezni ukrep združljiv z drugimi določbami Pogodbe ES.

2.2 Pomoč posojiljemalcu

Navadno je do pomoči upravičen posojiljemalec. Prevzem tveganja se navadno poplača z ustrezno premijo, kakor je navedeno v točki 2.1. Kadar posojiljemalcu ni treba plačati premije ali plača nizko premijo, pomeni to zanj prednost. Državno poroštvo v primerjavi z razmerami brez poroštva posojiljemalcu omogoči, da posojilo najame pod finančnimi pogoji, ki so ugodnejši od običajnih na finančnih trgih. Zaradi državnega poroštva so posojiljemalcu ponavadi na voljo nižje obrestne mere in/ali nižji stroški zavarovanja. V nekaterih primerih posojiljemalec brez državnega poroštva ne bi našel finančne ustanove, ki bi mu bila pripravljena odobriti posojilo pod kakršnimi koli pogoji. Državna poroštva lahko tako olajšajo ustanavljanje novih podjetij in omogočijo nekaterim podjetjem zbrati sredstva za nove dejavnosti. Državna poroštva lahko prav tako pomagajo propadajočemu podjetju, da ostane dejavno, namesto da bi propadlo ali bi se moralo prestrukturirati, kar bi lahko povzročilo izkrivljanje konkurence.

2.3 Pomoč posojilodajalcu

2.3.1 Čeprav je navadno do pomoči upravičen posojiljemalec, ni mogoče izključiti možnosti, da pod določenimi pogoji pomoč prinaša neposredne ugodnosti tudi posojilodajalcu. Zlasti če je na primer državno poroštvo za že odobreno posojilo ali drugo finančno obveznost dodeljeno naknadno, brez prilagoditve pogojev navedenega posojila oziroma finančnih obveznosti, ali če se posojilo s poroštvom uporabi za poplačilo drugega posojila brez poroštva isti kreditni ustanovi, gre morda tudi za pomoč posojilodajalcu, če se zavarovanje posojil poveča. Kadar poroštvo vsebuje pomoč posojilodajalcu, je treba opozoriti na dejstvo, da utegne taka pomoč načeloma pomeniti pomoč za tekoče poslovanje.

2.3.2 Poroštva se razlikujejo od ostalih oblik državnih pomoči, kot so dotacije ali davčne olajšave, saj pri poroštvu država prav tako vstopi v pravno razmerje s posojilodajalcem. Zato je treba proučiti, kakšne so morebitne posledice nezakonito dodeljene državne pomoči za tretje stranke. Pri državnih poroštvih za posojila to zadeva zlasti kreditne ustanove. Pri poroštvih za obveznice, izdane za zagotovitev financiranja podjetij, to zadeva finančne ustanove, vpletene v izdajo obveznic. Vprašanje, ali nezakonitost pomoči vpliva na pravna razmerja med državo in tretjimi strankami, je treba proučiti v skladu z nacionalno zakonodajo. Nacionalna sodišča bodo morda morala proučiti, ali nacionalna zakonodaja preprečuje upoštevanje poroštvenih pogodb, ob tem pa naj bi po mnenju Komisije upoštevala kršitev zakonodaje Skupnosti. Skladno s tem si bodo morda posojilodajalci ob dodeljevanju poroštev med običajnimi previdnostnimi ukrepi prizadevali preverjati spoštovanje predpisov Skupnosti o državni pomoči. Država članica bi morala zagotoviti številko zadeve, ki jo izda Komisija za posamezno zadevo ali shemo, in morebiti izvod, ki ni zaupen, odločbe Komisije skupaj z zadevnim sklicem na *Uradni list Evropske unije*. Komisija bo skušala storiti vse, da bo informacije o zadevah in shemah, ki jih odobri, dala na razpolago na čim bolj pregleden način.

⁽³⁾ Glej sodbo v zadevi *Francija proti Komisiji* (Stardust); C-482/99, Recueil 2002, str. I-4397.

3. POGOJI, KI IZKLJUČUJEJO OBSTOJ POMOČI

3.1 Splošni premisleki

Če posamezno državno poroštvo ali državna poroštvena shema ne prinaša nikakršnih prednosti določenemu podjetju, državne pomoči ni.

V tej zvezi je Sodišče v nedavnih sodbah ⁽⁴⁾ potrdilo, da bi morala Komisija pri odločanju, ali posamezno poroštvo ali poroštvena shema prinaša prednost, svojo oceno opreti na načelo vlagatelja, ki je dejaven v tržnem gospodarstvu (v nadaljevanju „načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu“). Upoštevati bi bilo torej treba dejanske možnosti upravičenega podjetja, da pridobi ustrezna finančna sredstva, pri čemer ima dostop do trga kapitala. Kadar so na voljo nova sredstva za financiranje pod pogoji, ki bi bili pod normalnimi pogoji tržnega gospodarstva sprejemljivi za zasebni subjekt, ne gre za državno pomoč ⁽⁵⁾.

Komisija v tem oddelku za poenostavitev ocenjevanja, ali je za določen ukrep poroštva izpolnjeno načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu, navaja vrsto zadostnih pogojev v primeru, da ukrep ne pomeni pomoči. V točki 3.2 so zajeta posamezna poroštva, v točki 3.3 pa enostavnejša možnost za MSP. V točki 3.4 so zajete poroštvene sheme, v točki 3.5 pa enostavnejša možnost za MSP.

3.2 Posamezna poroštva

V zvezi s posameznimi državnimi poroštvi, Komisija meni, da izpolnjevanje vseh naslednjih pogojev izključuje obstoj državne pomoči:

(a) Posojilojemalec ni v finančnih težavah.

Da se odloči, ali naj se posojilojemalec obravnava, kot da je v finančnih težavah, se uporablja opredelitev iz smernic Skupnosti o državi pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ⁽⁶⁾. MSP, registrirana manj kot tri leta, se za namene tega obvestila ne obravnavajo kot podjetja v težavah za to obdobje.

(b) Obseg poroštva je mogoče pravilno določiti ob njegovi dodelitvi. To pomeni, da mora biti poroštvo povezano s specifično finančno transakcijo, imeti določen najvišji znesek in omejeno trajanje.

(c) Poroštvo ne zajema več kot 80 % neodplačanega posojila ali druge finančne obveznosti; ta omejitev se ne uporablja za poroštva, ki zajemajo dolžniške vrednostne papirje ⁽⁷⁾.

Komisija meni, da ima posojilodajalec manjši interes za pravilno oceno, zavarovanje in zmanjšanje tveganja, ki izhaja iz dajanja posojila, ter zlasti za pravilno oceno kreditne sposobnosti posojiljemalca, če državno poroštvo v celoti krije finančno obveznost. Zaradi pomanjkanja sredstev take ocene tveganja državni porok ne prevzame vedno. Manjši interes za zmanjšanje tveganja neplačila dolga lahko posojilodajalce spodbudi k najemanju posojil z večjim komercialnim tveganjem od običajnega, zaradi česar bi se lahko povečal znesek poroštev z višjim tveganjem v državnem portfelju.

⁽⁴⁾ Glej zadevo C-482/99, iz opombe 3.

⁽⁵⁾ Glej Sporočilo Komisije o uporabi členov 92 in 93 Pogodbe ES za deleže organov oblasti (bilten Evropskih skupnosti, št. 9-1984); združeni zadevi 296/82 in 318/82, *Nizozemska in Leeuwarder Papierwarenfabriek BV proti Komisiji* (1985) PSES 809, odstavek 17; sporočilo Komisije o uporabi členov 92 in 93 Pogodbe ES in člena 61 Sporazuma EGP o državnih pomočeh v letalskem sektorju (UL C 350, 10.12.1994, str. 5), točki 25 in 26.

⁽⁶⁾ UL C 244, 1.10.2004, str. 2.

⁽⁷⁾ Za opredelitev „dolžniški vrednostni papirji“ glej člen 2(1)(b) Direktive 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o uskladitvi zahtev v zvezi s preglednostjo informacij o izdajateljih, katerih vrednostni papirji so sprejeti v trgovanje na reguliranem trgu, in o spremembah Direktive 2001/34/ES (UL L 390, 31.12.2004, str. 38). Direktiva, kot je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2008/22/ES (UL L 76, 19.3.2008, str. 50).

Ta 80-odstotna omejitev se ne uporablja za javno poroštvo, dodeljeno za financiranje podjetja, katerega dejavnost je izključno pravilno poverjena storitev splošnega gospodarskega pomena (SSGP) ⁽⁸⁾, in kadar so to poroštvo zagotovili organi oblasti, ki so to poroštvo poverili. Če zadevno podjetje opravlja druge SSGP ali druge gospodarske dejavnosti, se uporablja 80-odstotna omejitev.

Za zagotovitev, da posojilodajalec dejansko prevzame del tveganja, je treba primerno pozornost posvetiti naslednjima vidikoma:

- če se obseg posojila ali finančne obveznosti sčasoma zmanjša, npr. zaradi povračila posojila, se mora znesek, zavarovan s poroštvom, sorazmerno zmanjšati, tako da poroštvo v nobenem trenutku ne zajema več kot 80 % neodplačanega posojila ali finančne obveznosti,
- posojilodajalec in porok morata nositi izgube sorazmerno ter na enak način. Neto povračila (tj. prihodki brez stroškov za obravnavanje odškodninskih zahtevkov), ki nastanejo zaradi poplčila dolgov iz zavarovanj, ki jih zagotovi posojilojemalec, morajo na enak način sorazmerno zmanjšati izgube posojilodajalca in poroka. Za poroštva ob prvi izgubi, pri katerih se izgube najprej dodelijo poroku in šele nato posojilodajalcu, bo veljalo, da morebiti vključujejo pomoč.

Če želi država članica zagotoviti poroštvo nad zgornjo mejo 80 %, za katerega trdi, da ne pomeni državne pomoči, mora svojo trditev ustrezno utemeljiti na primer na podlagi dogovora za celotno transakcijo in poroštvo priglasiti Komisiji, da se poroštvo pravilno presodi glede morebitnega značaja državne pomoči.

(d) Za poroštvo se plača tržno oblikovana cena.

Kakor je navedeno v točki 2.1, se prevzem tveganja navadno poplača z ustrezno premijo na znesek poroštva ali znesek, zavarovan s poroštvom. Kadar je plačana cena za poroštvo vsaj tako visoka, da ustreza primerljivi poroštveni premiji, ki jo je mogoče najti na finančnih trgih, poroštvo ne zajema pomoči.

Če na finančnih trgih ni mogoče najti ustrezno primerljive poroštvene premije, se skupni stroški financiranja posojila s poroštvom, skupaj z obrestmi posojila in poroštveno premijo, primerjajo s tržno ceno podobnega posojila brez poroštva.

Za določitev ustrezne tržne cene se v obeh primerih upoštevajo značilnosti poroštva in posameznega posojila. To vključuje: znesek in trajanje transakcije, zavarovanje, ki ga da posojilojemalec, in druge vidike, ki vplivajo na oceno stopnje vračila, verjetnost neplačila zaradi finančnega položaja posojilojemalca, njegov sektor dejavnosti in obete ter druge gospodarske razmere. Ta analiza bi lahko predvsem omogočila, da se posojilojemalec razvrsti z bonitetno oceno tveganja. Bonitetno oceno lahko dodeli mednarodno priznana bonitetna agencija oziroma se določi, če je mogoče, po notranji bonitetni oceni banke, ki zagotovi zadevno posojilo. Komisija izpostavi povezavo med bonitetno oceno in stopnjo tveganja neplačila, ki so jo vzpostavile mednarodne finančne institucije, katerih delo je dostopno tudi za javnost ⁽⁹⁾. Pri oceni ali premija ustreza tržnim cenam, lahko država članica izvede primerjavo s cenami, ki so jih plačala podjetja na trgu, uvrščena v podoben razred tveganja.

Komisija tako ne bo dopustila, da se določi enotna poroštvena premija, ki naj bi odražala splošen standard sektorja.

⁽⁸⁾ Taka SSGP mora upoštevati predpise Skupnosti, kot sta Odločba Komisije 2005/842/ES z dne 28. novembra 2005 o uporabi člena 86(2) Pogodbe ES za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljene nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 312, 29.11.2005, str. 67) in Okvir Skupnosti za državne pomoči v obliki nadomestila za javne storitve (UL C 297, 29.11.2005, str. 4).

⁽⁹⁾ Kot Tabela 1 o kreditnih bonitetah agencij v Delovnem dokumentu Banke za mednarodne poravnave št. 207, ki je na voljo na spletišču:
<http://www.bis.org/publ/work207.pdf>

3.3 Ocena posameznih poroštev za MSP

Če je posojiljemalec MSP ⁽¹⁰⁾, lahko Komisija z odstopanjem od točke 3.2(d) sprejme preprostejšo metodo za ocenjevanje, ali poroštvo za posojilo vsebuje pomoč; v tem primeru in če so izpolnjeni vsi drugi pogoji iz točk 3.2(a), (b) and (c), se državno poroštvo ne bo štelo za pomoč, če se na znesek, ki ga država dejansko zavaruje s poroštvom, zaračuna v tabeli določena najnižja letna premija („premija varnega pristana“ ⁽¹¹⁾), ki temelji na bonitetni oceni posojiljemalca ⁽¹²⁾:

Kreditna kvaliteta	Standard & Poor's	Fitch	Moody's	Letna premija varnostnega pristana
Najvišja kakovost	AAA	AAA	Aaa	0,4 %
Zelo dobra plačilna sposobnost	AA + AA AA –	AA + AA AA –	Aa 1 Aa 2 Aa 3	0,4 %
Dobra plačilna sposobnost	A + A A –	A + A A –	A 1 A 2 A 3	0,55 %
Primerna plačilna sposobnost	BBB + BBB BBB –	BBB + BBB BBB –	Baa 1 Baa 2 Baa 3	0,8 %
Na plačilno sposobnost lahko vplivajo neugodne razmere	BB + BB BB –	BB + BB BB –	Ba 1 Ba 2 Ba 3	2,0 %
Na plačilno sposobnost bodo verjetno vplivale neugodne razmere	B + B B –	B + B B –	B 1 B 2 B 3	3,8 % 6,3 %
Plačilna sposobnost je odvisna od trajno ugodnih razmer	CCC + CCC CCC – CC	CCC + CCC CCC – CC C	Caa 1 Caa 2 Caa 3	Letne premije varnega pristana ni mogoče zagotoviti
Obveznosti se ne ali se skoraj ne izpolnjujejo	SD D	DDD DD D	Ca C	Letne premije varnega pristana ni mogoče zagotoviti

⁽¹⁰⁾ „MSP“ se nanaša na majhna in srednje velika podjetja, kakor so opredeljena v Prilogi I k Uredbi (ES) št. 70/2001 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri pomoči za majhna in srednje velika podjetja (UL L 10, 13.1.2001, str. 33). Uredba, kot je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1976/2006 (UL L 368, 23.12.2006, str. 85).

⁽¹¹⁾ Te premije varnega pristana so vpeljane skladno z merami, določenimi za posojila podjetjem, uvrščenim v podoben razred tveganja s sporočilom Komisije o spremembi metode določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (UL C 14, 19.1.2008, str. 6). Na podlagi študije, ki jo je o tej zadevi naročila Komisija: (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/full_report.pdf – glej strani 23 in 156 do 159 študije), se je upoštevalo splošno znižanje v višini 20 bazičnih točk. To znižanje ustreza razliki v meri za podobno tveganje med posojilom in poroštvom, da se upoštevajo dodatni stroški, posebej povezani s posojili.

⁽¹²⁾ Razpredelnica se nanaša na bonitetne razrede v lestvicah tveganja Standard & Poor's, Fitch in Moody's, ki so bonitetne agencije, ki jih bančni sektor najpogosteje uporablja kot podlago za lastne bonitetne sisteme, kot je opisano v točki 3.2(d). Vendar bonitetnih razredov ni treba prevzeti po točno teh bonitetnih agencijah. Enako sprejemljivi so nacionalni bonitetni sistemi ali bonitetni sistemi, ki jih uporabljajo banke za prikaz stopnje tveganja neplačil, če ponujajo enoletno verjetnost neplačila, saj to postavko uporabljajo bonitetne agencije za razvrščanje podjetij. Drugi sistemi bi morali s tem ključem omogočati podobno razvrščanje.

Premije varnega pristana se uporabljajo za zneske poroštva ali zneske, ki so ob začetku vsakega leta dejansko zavarovani z državnim poroštvom. Pomenijo najnižje premije, ki se jih uporablja pri podjetju, katerega ocena kreditnega tveganja je najmanj enaka oceni iz tabele ⁽¹³⁾.

V primeru takojšnjega plačila v obliki ene same poroštvne premije velja, da poroštvo za posojilo ne vsebuje elementa pomoči, če je ta premija vsaj enaka trenutni vrednosti poroštvnih premij v prihodnosti, kot je navedeno zgoraj, ustrežna referenčna stopnja pa je osnova za diskontno stopnjo ⁽¹⁴⁾.

Kot izhaja iz zgornje razpredelnice za podjetja z bonitetno oceno CCC/Caa ali slabše, ni mogoče uporabljati te poenostavljene metode ocenjevanja.

Za MSP, ki nimajo zgodovine kreditne sposobnosti ali bonitetne ocene, ki bi temeljila na metodi izračuna iz računovodskih izkazov, kot so nekatera podjetja za posebne namene ali novoustanovljena podjetja, je treba premijo varnega pristana določiti na 3,8 %, ta premija pa nikoli ne more biti nižja od tiste, ki bi se uporabila za matično(-a) podjetje(-a).

Te mere se lahko občasno spremenijo glede na tržne razmere.

3.4 Poroštvene sheme

Kar zadeva državno poroštveno shemo, Komisija meni, da izpolnjevanje vseh naslednjih pogojev izključuje obstoj državne pomoči:

- (a) shema je zaprta za posojilojemalce v težavah (glej podrobnosti v točki 3.2(a));
- (b) obseg poroštev je mogoče pravilno določiti ob njegovi dodelitvi. To pomeni, da morajo biti poroštva povezana s specifičnimi finančnimi transakcijami, imeti določen najvišji znesek in omejeno trajanje;
- (c) poroštva ne zajemajo več kot 80 % neodplačanega posojila ali druge finančne obveznosti (glej podrobnosti in izjeme v točki 3.2(c));
- (d) pogoji sheme temeljijo na realistični oceni tveganja, tako da se iz premij, ki jih plačujejo upravičenci, po vsej verjetnosti financira sama. Narava sheme, da se sama financira, in primerna orientacija tveganja sta za Komisijo pokazatelj, da so poroštvene premije, ki se financirajo iz shem, skladne s tržnimi cenami.

To pomeni, da je treba pri vsakem novem poroštvu oceniti tveganje na podlagi vseh pomembnih dejavnikov (boniteta posojilojemalca, zavarovanja, trajanje poroštva itd.). Na podlagi te ocene tveganja, je treba opredeliti razrede tveganja ⁽¹⁵⁾, uvrstiti poroštvo v enega od teh razredov tveganja in zaračunati ustrezno poroštveno premijo na znesek poroštva ali znesek, zavarovan s poroštvom;

- (e) za pravilno in postopno oceno, ali se shema lahko financira sama, je treba na podlagi dejanskega izpada odplačil sheme v ekonomsko sprejemljivem časovnem razponu najmanj enkrat letno preveriti, ali je višina premij ustrezna, premije pa je treba ustrezno prilagoditi, če obstaja tveganje, da se shema morda ne bo mogla več financirati sama. Ta prilagoditev zadeva vsa že prevzeta in bodoča poroštva oziroma samo slednja;
- (f) da bi veljale za skladne s tržnimi cenami, morajo zaračunane premije pokrivati običajna tveganja, povezana z dodelitvijo poroštva, administrativne stroške sheme in letno odškodnino za ustrezen kapital, tudi če slednji še sploh ni položen ali je položen le delno.

Kar zadeva upravne stroške, morajo ti vključevati vsaj stroške posebne začetne ocene tveganja ter stroške spremljanja in upravljanja tveganja, povezane z dodeljevanjem in upravljanjem poroštev.

⁽¹³⁾ Na primer podjetju, katerega kreditno boniteto banka oceni z BBB-/Baa3, bi bilo treba zaračunati letno poroštveno premijo v višini vsaj 0,8 % na zneske, ki so ob začetku vsakega leta dejansko zavarovani z državnim poroštvom.

⁽¹⁴⁾ Glej sporočilo iz opombe 11 v katerem je navedeno: „Referenčno obrestno mero je treba za izračun sedanjih vrednosti uporabljati tudi kot diskontno stopnjo. Zaradi tega se bo načeloma uporabila izhodiščna obrestna mera, povečana za fiksno stopnjo 100 bazičnih točk.“ (str. 4).

⁽¹⁵⁾ Glej nadaljnje podrobnosti v opombi 12.

V zvezi z odškodnino za kapital Komisija ugotavlja, da za običajne poroke veljajo pravila o kapitalskih zahtevah in so v skladu s temi pravili prisiljeni ustvarjati lastniški kapital, da v primeru nihanj pri letnih izgubah, povezanih s poroštvi, ne postanejo plačilno nesposobni. Ta pravila navadno ne veljajo za državne poroštvne sheme in jim torej ni treba ustvarjati takih rezerv. Z drugimi besedami, kadar izgube, ki izhajajo iz poroštev, presežejo prihodke iz poroštvnih premij, se primanjkljaj preprosto krije iz državnega proračuna. To državno poroštvo za sheme prinaša shemi ugodnejši položaj kot običajni porok. Da ne bi prihajalo do razlik in da država prejme odškodnino za prevzeto tveganje, Komisija meni, da morajo poroštvne premije kriti odškodnino za ustrezen kapital.

Po mnenju Komisije mora ta kapital znašati 8 % ⁽¹⁶⁾ neodplačanih poroštev. Za poroštva, dodeljena podjetjem z bonitetno oceno enako AAA/AA- (Aaa/Aa3), se lahko znesek kapitala, ki ga je treba poplačati, zmanjša na 2 % neodplačanih poroštev. Medtem, ko se za poroštva, dodeljena podjetjem z bonitetno oceno enako A+/A- (A1/A3) lahko znesek kapitala, ki ga je treba poplačati, zmanjša na 4 % neodplačanih poroštev.

Običajna odškodnina za ta kapital zajema premijo za tveganje, ki se verjetno zviša za obrestno mero brez tveganja:

Premija za tveganje se plača državi za ustrezeni znesek kapitala v vseh primerih. Na podlagi svoje prakse Komisija meni, da znaša običajna premija za tveganje za lastniški kapital najmanj 400 odstotnih točk in tako premijo za tveganje je treba vključiti v poroštveno premijo, ki se zaračuna upravičencem ⁽¹⁷⁾.

Kadar kapital, kot v večini državnih poroštvnih shem, za shemo ni zagotovljen in država tako ne prispeva gotovinskega zneska, obrestne mere brez tveganja ni treba upoštevati. Toda, če zadevni kapital država dejansko zagotovi, mora nositi stroške posojila, shemi pa ta kapital prinaša ugodnosti, morebiti prek naložb. Zato je treba državi plačati obrestno mero brez tveganja na zagotovljeni znesek. Poleg tega je ta strošek treba vzeti iz finančnega prihodka sheme in ne vpliva nujno na poroštvne premije ⁽¹⁸⁾. Komisija meni, da bi se donos desetletnih državnih obveznic lahko uporabil kot primeren približek za obrestno mero brez tveganja, obravnavanega kot običajen donos kapitala;

- (g) da se zagotovi preglednost, mora shema zagotoviti pogoje, pod katerimi se bodo dodeljevala poroštva v prihodnosti, kot na primer upravičenost podjetij glede na bonitetno oceno in po potrebi glede na gospodarsko dejavnost in velikost ter najvišji znesek in trajanje poroštva.

3.5 Ocena poroštvnih shem za MSP

Glede na posebno stanje MSP in da bi olajšali njihov dostop do financiranja, zlasti preko uporabe poroštvnih shem, za taka podjetja obstajata dve posebni možnosti:

- uporaba premij varnega pristana, kot je opredeljena za posamezna poroštva za MSP,
- ocena poroštvnih shem kot takih, ki omogočajo uporabo posameznih premij in se izogibajo potrebi po posameznih bonitetnih ocenah MSP.

⁽¹⁶⁾ V skladu s s kapitalskimi zahtevami, določenimi v členu 75 Direktive 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (UL L 177, 30.6.2006, str. 1), skupaj s Prilogo VI (odstavek 41 in nasl.) Direktive.

⁽¹⁷⁾ Za poroštvo podjetju z bonitetno oceno BBB v višini 100 potrebne rezerve znašajo tako 8. Ob uporabi 400 bazičnih točk (ali 4 %) k temu znesku dobimo letne stroške kapitala v višini $8 \% \times 4 \% = 0,32 \%$ zneska, zavarovanega s poroštvom, kar bo temu ustrezno vplivalo na ceno poroštva. Če enoletna stopnja tveganja neplačila, predvidena v shemi za to podjetje, znaša na primer 0,35 % in so letni upravni stroški ocenjeni na 0,1 %, bo cena poroštva kot ukrepa, ki ne pomeni pomoči, znašala 0,77 % letno.

⁽¹⁸⁾ V tem primeru in pod pogojem, da znaša obrestna mera brez tveganja 5 %, letni stroški rezerv za isto poroštvo v višini 100 in potrebnimi rezervami v višini 8 znašajo $8 \% \times (4 \% + 5 \%) = 0,72 \%$ zneska, zavarovanega s poroštvom. Pod enako predpostavko (stopnja tveganja neplačila 0,35 % in upravni stroški 0,1 %) bi cena poroštva znašala 0,77 % letno in državi bi bilo treba iz sheme izplačati dodatni strošek v višini 0,4 %.

Pogoji za uporabo obeh pravil so opredeljeni, kot sledi:

Uporaba premij varnega pristana v poroštenih shemah za MSP

V skladu s predlogi za poenostavitev postopkov pri posameznih poroštvih se za poroštvne sheme za MSP načeloma domneva, da se lahko financirajo same in ne pomenijo državne pomoči, če se uporabljajo najnižje premije varnega pristana iz točke 3.3, ob upoštevanju bonitetnih ocen podjetij ⁽¹⁹⁾. Hkrati morajo biti izpolnjeni tudi drugi pogoji iz točk 3.4(a), (b) in (c) ter pogoji iz točke 3.4(g). Poleg tega pogoji iz točk 3.4(d), (e) in (f) veljajo za izpolnjene, če se uporabijo najnižje letne premije iz točke 3.3.

Uporaba enotnih premij v poroštenih shemah za MSP

Komisija se zaveda, da je izvajanje ocen tveganja za vsakega posameznega posojilojemalca zelo drag postopek in morda ne najbolj primeren, kadar shema zajema veliko število majhnih posojil, za katera pomeni instrument razpršitve tveganja.

Kadar je shema vezana le na porošta za MSP in zneski, zavarovani s poroštvom, ne presegajo 2,5 milijona EUR na podjetje v tej shemi, lahko Komisija z odstopanjem od točke 3.4(d) dovoli enotno letno poroštvno premijo za vse posojilojemalce. Da se porošta, dodeljena v okviru takšne sheme, ne obravnavajo kot državna pomoč, se mora shema še naprej financirati sama, hkrati pa morajo biti izpolnjeni vsi ostali pogoji iz točk 3.4(a), (b) in (c) ter pogoji iz točk 3.4(e), (f) in (g).

3.6 Izključitev samodejne obravnave kot državna pomoč

Neizpolnjevanje katerega koli pogoja iz točk 3.2 do 3.5 ne pomeni, da je porošstvo ali poroštvna shema samodejno obravnavana kot državna pomoč. Če obstaja dvom, ali načrtovano porošstvo oziroma poroštvna shema pomeni državno pomoč, jo je treba priglasiti Komisiji.

4. POROŠTVA Z ELEMENTOM POMOČI

4.1 Splošno

Kadar posamezno porošstvo oziroma poroštvna shema ni skladna z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu, se šteje, da vsebuje državno pomoč. Element državne pomoči je treba zato številčno ovrednotiti, da se ugotovi, ali je pomoč morda skladna v okviru posameznih izjem za državno pomoč. Načeloma se bo kot element državne pomoči štela razlika med ustrežno tržno ceno porošstva, zagotovljenega posamezno ali v okviru sheme, in dejansko ceno, plačano za ta ukrep.

Ustrezni letni ekvivalenti denarne dotacije se po referenčni obrestni meri diskontirajo na sedanjo vrednost, nato pa seštejejo, da se dobi skupni ekvivalent dotacije.

Pri izračunu elementa pomoči porošstva bo Komisija namenila posebno pozornost naslednjim elementom:

- (a) Ali je, v primeru posameznih poroštev, posojilojemalec v finančnih težavah. Ali je v primeru poroštenih shem, v merilih upravičenosti do shem, predvideno izključevanje takih podjetij (glej podrobnosti iz točke 3.2(a)).

Komisija navaja, da bo tržni porok, če obstaja, podjetjem v težavah v trenutku dodelitve porošstva zaračunal visoko premijo zaradi pričakovane stopnje tveganja neplačila. Če postane verjetnost, da posojilojemalec ne bo mogel odplačati posojila, zelo visoka, mogoče te tržne stopnje ni, v izjemnih okoliščinah pa je lahko element pomoči porošstva celo enak znesku, ki ga dejansko krije navedeno porošstvo.

⁽¹⁹⁾ To vključuje določbo, da je treba za MSP, ki nimajo zgodovine kreditne sposobnosti ali bonitetne ocene, ki bi temeljila na metodi izračuna iz računovodskih izkazov, premijo varnega pristana določiti na 3,8 %, ta stopnja pa nikoli ne more biti manjša od tiste, ki bi se uporabila za matično(-a) podjetje(-a).

- (b) Ali je obseg poroštva mogoče pravilno določiti ob njegovi dodelitvi.

To pomeni, da morajo biti poroštva povezana z določeno finančno transakcijo, imeti določen najvišji znesek in omejeno trajanje. V tej zvezi Komisija načeloma meni, da so neomejena poroštva nezdružljiva s členom 87 Pogodbe ES.

- (c) Ali poroštvo zajema več kot 80 % vsakega neodplačanega posojila ali druge finančne obveznosti (glej podrobnosti in izjeme v točki 3.2(c)).

Za zagotovitev da ima posojilodajalec resnično interes za pravilno oceno, zavarovanje in zmanjšanje tveganja, ki izhaja iz dajanja posojila, ter zlasti za pravilno oceno kreditne sposobnosti posojilojemalca, mora po mnenju Komisije najmanj 20 % zneska, saj ga ne krije državno poroštvo, nositi posojilodajalec ⁽²⁰⁾, da bo pravilno zavaroval svoje posojilo in zmanjšal tveganje, povezano z transakcijo. Komisija bo zato na splošno temeljiteje proučila vsako poroštvo ali poroštveno shemo, ki krije finančno transakcijo v celoti (ali skoraj v celoti), razen če jo država članica ustrezno utemelji, npr. zaradi posebne narave transakcije.

- (d) Ali so bile pri določanju tržne premije poroštva, ki je bila uporabljena za izračun elementa pomoči ob primerjavi z dejansko plačano premijo, upoštevane posebne značilnosti poroštva in posojila (ali druge finančne obveznosti) (glej podrobnosti v točki 3.2(d)).

4.2 Element pomoči v posameznih poroštvih

Pri posameznih poroštvih je gotovinski ekvivalent dotacije poroštva enak razliki med tržno ceno poroštva in dejansko plačano ceno.

Kadar na trgu niso predvidena poroštva za zadevno vrsto transakcije, ni na voljo tržne cene za poroštvo. V tem primeru je treba element pomoči izračunati na enak način kot ekvivalent dotacije ugodnega posojila, in sicer kot razliko med določeno tržno obrestno mero, ki bi veljala za podjetje brez poroštva, ter obrestno mero, pridobljeno z državnim poroštvom, potem ko se upoštevajo morebiti plačane premije. Kadar tržne obrestne mere ni na voljo in če želi država članica uporabiti referenčno obrestno mero kot približek, Komisija poudarja, da veljajo za izračun intenzivnosti pomoči posameznega poroštva pogoji, določeni v sporočilu o referenčnih obrestnih merah ⁽²¹⁾. To pomeni, da je treba primerno pozornost nameniti dopolnitvi, ki jo je treba dodati osnovni obrestni meri, da bi tako upoštevali ustrezen obseg tveganja, povezanega s kritim poroštvom, prejemnikom poroštva (podjetje) in zagotovljenim zavarovanjem s premoženjem.

4.3 Element pomoči v posameznih poroštvih za MSP

Za MSP se lahko uporablja tudi poenostavljen sistem ocenjevanja, opisan zgoraj v točki 3.3. Če v tem primeru premija za izdano poroštvo ne ustreza najnižji vrednosti, določeni za ta bonitetni razred, pomeni razlika med to vrednostjo in zaračunano premijo državno pomoč. Če traja poroštvo več kot eno leto, se letni primanjkljaji diskontirajo z uporabo ustrezne referenčne stopnje ⁽²²⁾.

Odstopanja od teh pravil lahko Komisija dovoli samo v primerih, ki jih zadevna država članica jasno dokaže in ustrezno utemelji. V takih primerih je treba še vedno upoštevati pristop, ki temelji na tveganju.

4.4 Element pomoči v poroštvenih shemah

Gotovinski ekvivalent dotacije vsakega poroštva v okviru poroštvene sheme pomeni razliko med dejansko zaračunano premijo (če obstaja) ter premijo, ki bi se zaračunala v okviru ustrezne sheme, ki ne vsebuje elementa pomoči in je v skladu s pogoji iz točke 3.4. Zgoraj omenjene teoretične premije, na katerih temelji izračun elementa pomoči, morajo zajemati običajna tveganja, povezana s poroštvom, ter upravne stroške in

⁽²⁰⁾ Ob domnevi, da podjetje zagotavlja ustrezno stopnjo zavarovanja državi in kreditni ustanovi.

⁽²¹⁾ Glej sporočilo iz opombe 11.

⁽²²⁾ Glej nadaljnje podrobnosti v opombi 14.

stroške kapitala ⁽²³⁾. Namen te metode za izračun ekvivalenta dotacije je zagotoviti, da je skupna pomoč, dodeljena v okviru sheme, v srednje- in dolgoročnem obdobju enaka kapitalu, ki so ga za kritje primanjkljaja sheme vložili javni organi.

Pri državnih poroštvenih shemah morda posebne lastnosti posameznih poroštev ob oceni sheme niso znane, zato je treba element pomoči oceniti s sklicevanjem na določbe sheme.

Elementi pomoči v poroštvenih shemah se lahko prav tako izračunajo na podlagi metodologije, ki jo je Komisija že sprejela, po priglasitvi v skladu z uredbo, ki jo je slednja sprejela na področju državne pomoči, kot je Uredba Komisije (ES) št. 1628/2006 z dne 24. oktobra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri državni regionalni pomoči za naložbe ⁽²⁴⁾ ali Uredba Komisije (ES) št. 1857/2006 z dne 15. decembra 2006 o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES pri državni pomoči za majhna in srednje velika podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kmetijskih proizvodov, in o spremembi Uredbe (ES) št. 70/2001 ⁽²⁵⁾, pod pogojem da sprejeta metodologija izrecno obravnava vrsto poroštev in vrsto zadevnih transakcij.

Odstopanja od teh pravil lahko Komisija dovoli samo v primerih, ki jih zadevna država članica jasno dokaže in ustrezno utemelji. V takih primerih je treba še vedno upoštevati pristop, ki temelji na tveganju.

4.5 Element pomoči v poroštvenih shemah za MSP

Dva instrumenta za poenostavitev, izpostavljeni v točki 3.5, ki zadevata poroštvne sheme za MSP, se lahko uporabita tudi za izračunavanje. Pogoji za uporabo obeh pravil so opredeljeni, kot sledi:

Uporaba premij varnega pristana v poroštvenih shemah za MSP

Za MSP se lahko uporablja tudi poenostavljen sistem ocenjevanja, opisan zgoraj v točki 3.5. Če v tem primeru premija za izdano kategorijo v poroštvni shemi ne ustreza najnižji vrednosti, določeni za ta bonitetni razred ⁽²⁶⁾, pomeni razlika med to vrednostjo in zaračunano premijo državno pomoč ⁽²⁷⁾. Če traja poroštvo več kot eno leto, se letni primanjkljaji diskontirajo z uporabo referenčne stopnje ⁽²⁸⁾.

Uporaba enotnih premij v poroštvenih shemah za MSP

Kar zadeva bolj omejen obseg izkrivljanja konkurence, ki ga lahko povzroči državna pomoč, zagotovljena v okviru poroštvne sheme za MSP, Komisija meni, da, če se shema pomoči nanaša samo na poroštva za MSP, pri katerih zneski, zavarovani s poroštvom, ne presegajo 2,5 milijona EUR na podjetje v dani shemi, lahko Komisija z odstopanjem od točke 4.4 dovoli oceno intenzivnosti pomoči sheme kot take, ne da bi bilo treba oceniti vsako posamezno poroštvo oziroma razred tveganja znotraj sheme ⁽²⁹⁾.

⁽²³⁾ Izračun je mogoče povzeti za vsak razred tveganja: kot razlika med (a) neplačanim zneskom poroštv, pomnoženim s faktorjem tveganja ustreznega razreda tveganja („tveganje“ pomeni možnost neizpolnitve obveznosti po vključitvi upravnih stroškov in stroškov kapitala), kar pomeni tržno premijo, in (b) plačanimi premijami, to je (znesek poroštv $\times$ tveganje) – plačana premija.

⁽²⁴⁾ UL L 302, 1.11.2006, str. 29.

⁽²⁵⁾ UL L 358, 16.12.2006, str. 3.

⁽²⁶⁾ To vključujemožnost, da se za MSP, ki nimajo zgodovine kreditne sposobnosti ali bonitetne ocene, ki bi temeljila na metodi izračuna iz računovodskih izkazov, premija varnega pristana določi na 3,8 %, ta premija pa nikoli ne more biti nižja od tiste, ki bi se uporabila za matično(-a) podjetje(-a).

⁽²⁷⁾ Izračun je mogoče povzeti za vsak razred tveganja: kot neplačan znesek poroštv pomnožen z razliko med (a) odstotkom premije varnega pristana ustreznega razreda tveganja in (b) odstotkom plačane premije, to je zneskom poroštv $\times$ (premija varnega pristana – plačana premija).

⁽²⁸⁾ Glej nadaljnje podrobnosti v opombi 11.

⁽²⁹⁾ Izračun je mogoče povzeti ne glede na razred tveganja: kot razliko med (a) neplačanim zneskom poroštv, pomnoženim s faktorjem tveganja sheme („tveganje“ pomeni možnost neizpolnitve obveznosti po vključitvi upravnih stroškov in stroškov kapitala) in (b) plačanimi premijami, to je (znesek poroštv $\times$ tveganje) – plačana premija.

5. ZDRUŽLJIVOST DRŽAVNE POMOČI V OBLIKI POROŠTVA S SKUPNIM TRGOM

5.1 Splošno

Državna poročila, ki spadajo na področje uporabe člena 87(1) Pogodbe ES, mora proučiti Komisija, da določi njihovo združljivost s skupnim trgom. Preden se lahko izvede taka ocena združljivosti, je treba opredeliti upravičenca do pomoči.

5.2 Ocena

Združljivost pomoči s skupnim trgom bo Komisija proučila v skladu z enakimi predpisi, kot veljajo za druge oblike pomoči. Jasna merila za oceno združljivosti je Komisija pojasnila in podrobno opredelila v okvirih in smernicah o horizontalni, regionalni ter sektorski pomoči⁽³⁰⁾. Pri proučitvi se bodo upoštevali zlasti intenzivnost pomoči, značilnosti upravičencev in zastavljeni cilji.

5.3 Pogoji

Komisija bo poročila dovolila le, če je njihovo unovčenje pogodbeno povezano s posebnimi pogoji, ki lahko zajemajo celo obvezno uvedbo stečaja podjetja upravičenca ali vsakršen podoben postopek. Stranki določita te pogoje ob dodelitvi poročila. V primeru, ko država članica unovči poročilo pod pogoji, ki niso bili prvotno dogovorjeni ob dodelitvi, bo Komisija unovčenje poročila obravnavala kot dodelitev nove pomoči, ki jo je treba priglasiti v skladu s členom 88(3) Pogodbe ES.

6. POROČILA, KI JIH MORAJO DRŽAVE ČLANICE ODDATI KOMISIJI

Da bi bilo v skladu s splošnimi obveznostmi spremljanja⁽³¹⁾ mogoče še naprej spremljati razvoj novih dogodkov na finančnih trgih in ker je težko oceniti vrednost državnih poročil, ki se s časom tudi spreminja, je nenehno pregledovanje shem državne pomoči, ki jih odobri Komisija, na podlagi člena 88(1) Pogodbe ES posebnega pomena. Zato države članice Komisiji posredujejo poročila.

V primeru poročilnih shem, ki vsebujejo element pomoči, se ta poročila oddajo vsaj ob prenehanju veljavnosti poročilne sheme in v trenutku priglasitve spremenjene sheme. Vendar lahko Komisija meni, da je primerno zahtevati pogostejše poročanje, glede na posamezni primer.

V primeru poročilnih shem, za katere je Komisija sprejela odločitev, da ne pomenijo pomoči, ter še zlasti kadar za shemo ni trdnih zgodovinskih podatkov, lahko Komisija pri sprejetju odločitve o ukrepu, ki ne pomeni pomoči, zahteva predložitev takih poročil, s čimer se za vsak primer posebej pojasnita pogostost in vsebina zahtev za poročanje.

Poročila morajo vsebovati vsaj naslednje podatke:

- (a) število in znesek izdanih poročil;
- (b) število in znesek neodplačanih poročil ob koncu zadevnega obdobja;
- (c) število in vrednost unovčenih poročil (navedena posamezno) na letni osnovi;
- (d) letne prihodke:
  1. prihodke iz zaračunanih premij;
  2. prihodke iz izterjav;
  3. druge prihodke (tj. obresti, prejete od depozitov ali naložb);

⁽³⁰⁾ Glej Konkurenčno pravo, ki se uporablja za državne pomoči v Evropski skupnosti:
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/legislation.html
Kar zadeva zakonodajo glede državne pomoči za posamezen sektor, glej za kmetijstvo:
http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/leg/index_en.htm
za promet pa:
http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/transport_en.htm

⁽³¹⁾ Kot obveznosti, določene zlasti v Uredbi Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 140, 30.4.2004, str. 1). Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 271/2008 (UL L 82, 25.3.2008, str. 1).

- (e) letne stroške:
1. administrativne stroške;
  2. odškodnino, plačano za unovčena poročstva;
- (f) letni presežek ali primanjkljaj (razlika med prihodki in stroški);
- (g) seštevek presežkov ali primanjkljajev od začetka sheme ⁽³²⁾.

Podobno se sporočijo ustrezni podatki, v glavnem tisti iz točk od (d) do (g) v primeru posameznih poroštev.

Komisija države članice opozarja, da je osnovni pogoj za pravilno poznejše poročanje v vseh primerih pravilno zbiranje potrebnih podatkov od začetka uporabe sheme in združitve teh podatkov na letni osnovi.

Države članice morajo biti pozorne tudi na dejstvo, da bo v primeru poroštev, ki ne vsebujejo elementa pomoči in so dodeljena posamezno ali v okviru sheme, čeprav njihova priglasitev ni potrebna, Komisija morda morala preveriti (npr. zaradi pritožbe), ali poročstvo ali shema ne vsebuje elementa pomoči. V takem primeru bo Komisija zahtevala podobne podatke, kot so navedeni zgoraj za poročila iz zadevne države članice.

Če bi v skladu s posebnimi obveznostmi poročanja iz uredb o skupinski izjemi, smernic ali okvirov, ki se uporabljajo na področju državne pomoči, poročila že morala biti predložena, potem bodo ta posebna poročila nadomestila poročila predložena na podlagi obveznosti poročanja o poroštvih pod pogojem, da vključujejo zgoraj naštetе podatke.

7. IZVEDBENI UKREPI

Komisija poziva države članice, naj v skladu z določbami tega obvestila do 1. januarja 2010 prilagodijo svoje obstoječe ukrepe na področju poroštev, kar zadeva nova poročstva.

⁽³²⁾ Če je shema veljavna že več kot 10 let, je treba posredovati le letne zneske presežkov ali primanjkljajev za zadnjih 10 let.